

INTERLINGUA

– tjugohundratalets internationella språk

Presentation * Grammatiken i 12 §-er * 2000 internationella ord

På några timmar

kan vi förflytta oss mellan vitt skilda delar av vår jord – men vi kan inte tala med varandra. Mänsklig kommunikation över gränserna kräver ett gemensamt språk. Att välja ett nationalspråk, t.ex. engelska, som f.n. är mest utbrett, skulle stöta på hårt motstånd från alla andra stora stater och det är dessutom för svårt för att *alla* skall kunna lära sig behärska det. Detta skulle inte innebära någon verklig lösning. Enda utvägen som är radikal nog är att välja ett neutralt språk, som är lättare att lära sig än något nationellt språk

Många försök att konstruera sådana språk har gjorts sedan latinet och sedermera franskan förlorat sin ställning som privilegierade hjälpspråk för västvärlden. Det mest kända är esperanto, offentliggjort 1887 av en 27-årig polsk ögonläkare, men det har genom de många konstgjorda orden förblivit ett språk för den egna rörelsen. 50 000 är organiserade och det finns kanske 200 000 i hela världen som förstår det. Många fler projekt finns och språkvetenskapen började så småningom intressera sig för frågan. Ett internationellt språkmanualag inledde 1924 forskning som utmynnade i ett registrerande av det *redan existerande internationella ordförrådet*, som huvudsakligen består av latinska och grekiska ord som inlånats i alla västerländska språk och därmed är spridda över hela världen. IALA (International Auxiliary Language Association), som den språkvetenskapliga organisationen hette, kunde också ur detta material extrahera en mycket enkel grammatik.

Internationalitate maximal in le vocabulario e un grammatica minimal

är huvudprincipen i det internationella språk som kallas **interlingua** och som består enbart av ord som förekommer i minst tre av språken engelska, franska, spanska, portugisiska, italienska, tyska och ryska – i flertalet fall i de flesta av dessa språk och dessutom i t.ex. svenska och slaviska språk. Detta innebär att en text skriven på interlingua kan läsas utan förstudier av de flesta som har ett av de romanska språken som modersmål. Italienska, spanska och portugisiska talas av cirka 500 miljoner människor och med dem kan Du använda interlingua i vardagskontakter även muntligt utan att Din samtalspartner ens vet vad interlingua är.

Interlingua är nyttigt redan nu

Interlingua är alltså ett språk som kan läsas och förstås av miljoner och därför vara till nytta **redan idag** utan att behöva vänta på ett officiellt antagande. Redan 1953 började medicinska tidskrifter (ett 30-tal) och kongresser (ett 10-tal) använda interlingua i sina resuméer. Stora möjligheter öppnar sig här.

Eftersom interlingua innehåller enbart ord som är naturliga och förekommer i dessa språk så är kunskap i interlingua lika med grundläggande kunskap i flera romanska språk och inte minst i engelska, vars ordförråd i mera avancerade texter till 2/3 består av latinska ord. Och främmande språk bör vi givetvis fortsätta att studera för litteraturens skull. Med interlingua för praktisk kommunikation kan vi t.o.m. få tid nog att försöka lära oss något exotiskt språk, arabiska, japanska eller kinesiska!

Allmän språkkunskap

De internationella orden i svenskan är faktiskt så många att man i Sveriges gymnasier infört ett särskilt ämne för dem som inte läser latin: **allmän språkkunskap**. Där lär man de prefix, suffix och ordstammar som dessa främmande ord från latin och grekiska är uppbyggda av. Många anser ämnet väl teoretiskt, men med interlingua-texter som underlag, som ju till 100 % är internationella och därmed av direkt nytta vid elevernas studier i andra språk, lär de sig dessa ord och deras uppbyggnad på ett sådant sätt att de verkligen **kan** dem. Vid gymnasier där man använder interlingua som konkretiserande hjälpmedel, läses ämnet frivilligt av grupper som ofta är större än de obligatoriska.

Enbart interlinguas värde som språkinlärningshjälpmedel skulle motivera dess plats på skolschemat.

Att alla ska kunna fritt tala med varandra

måste vara ett eftersträvt mål för alla vettiga människor (men det gäller tyvärr inte alla stater). För detta måste man kunna främmande språk.

Att lära sig bara ett enda främmande språk till full behärskning är något näst intill omöjligt. Det finns cirka 5000 språk på vår jord. Viktigast är för var och en modersmålet, hur litet och obetydligt det än må tyckas vara. Andra språk får sin vikt av antalet människor man kan nå med dem, deras geografiska spridning och det utbyte vi kan ha av det som skrivits på dem. Detta gör engelska i dag till världens näst viktigaste språk.

Varför inte engelska?

Det är ett oerhört privilegium att i internationella förhandlingar alltid få tala sitt eget språk. Man kan förfäktat de vettigaste åsikter, chansen att vinna en debatt på ett främmande språk mot en, som får tala sitt eget, är inte stor. Frankrike, Sovjet och de många spånsktalande länderna kommer inte att låta engelskan få ensamrätten. Endast ett **neutralt** språk kan accepteras och det måste dessutom vara så **lätt** att alla kan lära sig **behärska** det. Engelskan med sitt enorma ordförråd och nyckfulla grammatik motsvarar inte dessa krav.

Den nationella självhävdelser på språkområdet visar sig inom EU. Denna organisation har gjorts till en gigantisk försörjningsinrättning för översättare och tolkar bl.a. Där måste man arbeta med tjugofyra (24!) språk till svindlande kostnader. FN har sex och UNESCO åtta språk som grus i maskineriet. Något måste göras åt det.

Ett gemensamt språk behövs och måste byggas på det redan gemensamma

Under årtusendena har militärt, politiskt, ekonomiskt och kulturellt starka nationer påtvingat omgivningen sitt modersmål som hjälpspråk; denna ställning hade akkadiskan i Babylonien, grekiskan, latinet, franskan och nu engelskan.

Men världens mest betydande språkfamilj, den indo-europeiska, som talas av nästan hälften av jordens befolkning har ett avsevärt **gemensamt ordförråd**, de otaliga lånorden från

latin och grekiskan, som dessutom är den vanligaste lånekällan för icke-indo-europeiska språk. Dem använder man **frivilligt**, de är inte imperialistiskt påtvingade!

Genom sin kristallklara uppbyggnad är interlingua för asiater och afrikaner oändligt mycket lättare än de europeiska nationella språk de nu måste lära sig. Och den gemensamma västerländska ords-katten i oförvanskat skick får de på köpet.

Varför inte esperanto?

Att esperanto inte lyckats trots 100 års ivrigt missionerande kan delvis bero på språket självt: de flesta suffix är fritt uppfunna och de hundra vanligaste orden är konstgjorda och därmed världens minst internationella ord. Men vi vill inte förringa esperantisternas pionjärinsats.

Textprov på esperanto (1887): Multaj el ĉiuj tiuj junaj kaj maljunaj idealistoj, kiuj aliĝis al Esperanto jam dum ĝiaj unuaj jaroj kaj esperis ĝian tujan enkondukon en ĉiujn lernejojn, baldaŭ estis seniluziigitaj.

Samma på interlingua (1951): Multos de omne le idealistas juvene e vetere, qui adhereva a Esperanto jam durante su prime annos e sperava su introduction immediate in omne scholas, tosto esseva disillusionate.

(Översättning: Många av alla de unga och gamla idealister, som anslöt sig till esperanto redan under dess första år och hoppades på dess omedelbara införande i alla skolor, blev snart besvikna.)

Lär Dig använda interlingua aktivt!

Det finns en lättfattlig lärobok för svenskar, lämplig även för självstudier. Praktisk språkträning bland idel interlingua-talande kan Du sedan få bl.a. på de Conferentias International och på Incontros Nordic, de nordiska träffarna som hittills organiserats i Sverige och Danmark, som UNION MUNDIAL PRO INTERLINGUA anordnar.

För att interlingua skall bli *tjugohundratalets internationella språk* krävs det mycken upplysningsverksamhet för att först göra interlingua och dess användningsmöjligheter kända. Även om Du inte räknar med någon omedelbar praktisk nytta av språket för Din egen del, ber vi Dig stödja interlingua-alternativet genom medlemskap i SVENSKA SÄLLSKAPET FÖR INTERLINGUA. För 200 kr. per helår får Du tidskriften PANORAMA (6 nr per år) och det skandinaviska informationsbladet ACTUALITATES (4 nr). (Postgiro, SSI, 47 41 41 - 9.) Du kan bidra till språklig förståelse mellan människor och därmed till ett närmande av folk och kulturer och på så sätt främja fred och samverkan.

Pronunciation / uttal

Vokalerna a e i o u y är halvlånga när de är betonade, annars korta. De uttalas: **a** som i 'kall', **e** som i 'Sven', **i** som i 'vill', **o** som i 'kom', **u** som o i 'bonde'. **y** som vokal = **i**. Till-sammans med vokaler låter det som [j] *Yugoslavia* [jugåsłavvija].

Konsonanterna uttalas som i svenskan utom följande:

c framför e, i och y som [ts], *cento, civil, cyclo* [tsentå, tsivil, tsjklå]

c = [k] i alla övriga fall.

ch i allmänhet [k] men som sje-ljudet i eng. 'she' i vanliga internationella ord som *chocolate*, *charme*. I ordlistan angivet med [sh].

j som första och sista ljudet i eng. 'George', ungefär som ett kraftigt uttaltal [dj]. Samma uttal har **-g-** i ordsluten **-age** och **-agio**: *corage* mod, *avantagiose* fördelaktig.

g uttalas annars i alla ställningar som **g** i gå: *general* allmän.

qu uttalas som i eng. *quantity*, dvs. som k följt av ett mycket kort o. Märk att uttalet [ke] är vanligast av **que** (att; vad; som) och [ki] av **qui** (vem; som).

r bör vara ett kraftigt tungspets-r. Får ej sammansmälta med ett följande s, n, d el. t som i svenskan.

z tonande s som i eng. 'zeal'. **s** kan uttalas tonande mellan två vokaler.

-antia, **-entia**, **-tie**, **-tion** uttalas [-antsia, -entsia, -tsie, -tsiänn]

Betoningsregel 1: trycket ligger på vokalen före sista konsonanten: *cantar* sjunga, *canta* sjunger, *cantava* sjöng.

Betoningsregel 2: trycket ligger på vokalen före näst sista konsonanten om ordet slutar på:

-le, -ne, -re	<i>f<u>a</u>cile, n<u>o</u>mine, t<u>e</u>m<u>p</u>ore</i>
-ic, -ica, -ico	<i>t<u>e</u>chnic, t<u>e</u>chnica, t<u>e</u>chnico</i>
-ide, -ido	<i>t<u>i</u>mide, <u>a</u>cido</i>
-ula, -ulo	<i>reg<u>u</u>la, <u>a</u>ngulo</i>
-ime, -imo	<i>u<u>l</u>t<u>i</u>me</i>

-s och -m räknas ej i dessa regler. I detta häfte anges trycket på alla ord som ej följer betoningsregel 1 med ett streck under den betonade vokalen.

Breve grammatica / kort grammatik

1 un en, ett (obestämd artikel, alltid samma form): *un libro* en bok, *un porta* en dörr.

le är den bestämda artikeln, i svenskan oftast uttryckt med en ändelse som i boken, kvinnan, huset: *le libro*, *le femina*, *le casa*, *le libros*.

2 -s /-es är pluraländelserna. **-s** användes efter vokaler: *un auto*, *multe autos* en bil, många bilar. **-es** användes efter konsonanter: *un nation* (uttalas [natsiänn]), *Le Naciones* Unite Förenta Nationerna.

3 Adjektiv böjs inte. *Un bon libro*. En god bok. *Bon libros*. Goda böcker. *Un femina intelligente*. En intelligent kvinna. *Feminas intelligente*. Intelligenta kvinnor.

Adjektiv står i allmänhet efter substantivet, men korta och vanliga kan stå före.

4 -mente är ändelsen för **adverb** (ord som svarar på frågorna När? Var? Hur?) *Un auto rapide*. En snabb bil. *Le auto va rapidement*. Bilen går snabbt. Efter **-ic** skrivs **-amente**. *Practicamente*.

5 plus = mer. **le plus** = mest. Med dessa ord bildas **komparativ** och **superlativ**, som på sv. oftast utmärks med ändelserna **-re** och **-st**. *Grande* stor, *plus grande* större, *le plus grande* störst. *Un avion vola plus rapidement que un ave* Ett flygplan flyger fortare än en fågel.

PRONOMEN

6 PERSONLIGA

subjektsform

io jag
tu du
ille han
illa hon
illo den, det
nos vi
vos ni, Ni
illes de (mask.)
illas de (fem.)
illos de (neutr.)

objektsform

me mig
te dig
le honom
la henne
lo den, det
nos oss
vos er, Er
les dem
las dem
los dem

7 POSSESSIVA

mi min
tu din
su hans
su hennes
su dess
nostre vår
vostre er(an), Er
lor deras
lor deras

on man (obestämd person) *se* sig

Efter prepositioner användes *me* och *te*, annars alltid subjektsformen.

8 RELATIVA

qui [ki] som, vilken, vilka (såsom subj. om person/er/)
que [ke] som, vilken, vilket, vilka (i övriga fall)
le qual (i sing.) som
le quales (i plur.) vilka, när tydligheten så kräver
lo que vad = det som, vilket (om hel sats)
cuje vars, vilken

9 FRÅGEORD

Esque inleder en fråga som kan besvaras med 'ja' eller 'nej'. *Esque tu vide mi nove auto?*
Ser du min nya bil? Kan också heta: *Vide tu mi nove auto?* dvs. med omvänd ordföljd som i svenskan.

Qui? vem, vilken, vilka, frågar efter person.

Que? vad, vilket, vilka, frågar efter sak/er/.

Qual? hurdan? vad för slags? frågar efter egenskap.

Qual libro vole vos leger? Un libro interessante.

Vad för slags bok vill ni läsa? En intressant bok.

Quando? när? Frågar efter tid/punkt/.

Quando arriva le traino?

När /an/kommer tåget?

Como? hur? Frågar efter sättet. *Como parla ille?* Hur talar han.

Ubi? Var någonstans? *Ubi habita vos?* Var bor ni?

Proque? Varför? Frågar efter orsak.

Proque plora le infante? Varför gråter barnet?

Quanto? Hur mycket? Frågar efter en mängd (quantitate).

Quanto costa un camera pro un nocte? Vad kostar ett rum för en natt?

Quante...? Hur mycket...? Hur många...?

Quante personas vide tu? Hur många personer ser du?

10 VERB

	a-verb		e-verb		i-verb		
-r	INFINITIV	<i>parlar</i>	tala	<i>vidē</i>	se	<i>audi</i>	höra
-	PRESENTIS	<i>parla</i>	talar	<i>vidē</i>	ser	<i>audi</i>	hör
-	IMPERATIV	<i>parla!</i>	tala!	<i>vide!</i>	se!	<i>audi!</i>	hör
-va	IMPERFEKT	<i>parlava</i>	talade	<i>videva</i>	såg	<i>audiya</i>	hörde
-ra	FUTUR	<i>parlara</i>	ska tala	<i>videra</i>	ska se	<i>audira</i>	ska höra
-rea	KONDITIONAL	<i>parlarea</i>	skulle tala	<i>viderga</i>	skulle se	<i>audirga</i>	skulle höra
-te	PERF. PARTI- CIP & SUPIN	<i>parlate</i>	talat	<i>vidite</i>	sedd	<i>audite</i>	hörd
					sett		hört
-nte	PRES.PARTIC	<i>parlante</i>	talande	<i>vidente</i>	seende	<i>audiente</i>	hörande

Obs. att vid e-verb förvandlas e:et till i uti perf. participformen och vid i-verb skjuts ett e in före **-nte**.

De högfrekventa presensformerna förkortas av hjälpverben haber: *ha*; esser: *es*; vader: *va*.

Liksom i svenska bildas PERFEKT och PLUSKVAMPERFEKT med hjälp verbet **haber** (att *ha*; *ha*: har, *habeva*: hade) + **-te-formen**. *Ha (habeva) parlate*: har (hade) talat.

PASSIV bildas med någon form av **esser** + **-te-formen**. *le libro es vendite*: boken säljs (egentl. blir såld). *...esseva vendite* (såldes), *...ha essite vendite* (...har sålts, egentl. blivit såld).

Sia är en konjunktivform av esser, som också användes som imperativ. *Sia felice!* Var lycklig!

11 Räkneord

1 <i>un</i>	9 <i>novem</i>	60 <i>sexanta</i>	1985 <i>mille</i>	5e <i>quinte</i>
2 <i>duo</i>	10 <i>dece</i>	70 <i>septanta</i>	<i>novem centos</i>	6e <i>sexe</i>
3 <i>tres</i>	11 <i>dece-un</i>	80 <i>octanta</i>	<i>octanta-cinque</i>	7e <i>septime</i>
4 <i>quatro</i>	20 <i>vinti</i>	90 <i>novanta</i>		8e <i>octave</i>
5 <i>cinque</i>	21 <i>vinti-un</i>	100 <i>cento</i>	1e <i>prime</i>	9e <i>none</i>
6 <i>sex</i>	30 <i>trenta</i>	238 <i>duo centos</i>	2e <i>secunde</i>	10e <i>decime</i>
7 <i>septe</i>	40 <i>quaranta</i>	<i>trenta-octo</i>	3e <i>tertie</i>	11e <i>dece-prime</i>
8 <i>octo</i>	50 <i>cinquanta</i>	1000 <i>mille</i>	4e <i>quarte</i>	20e <i>vintesimo</i>

8347 *octo milles tres centos quaranta-septe*

10.987.654.321 *dece milliardos novem centos octanta-septe milliones sex centos cinquanta-
quatro milles tres centos vinti-un*

Decimaler: 34,798 *trenta-quatro comma septe novem octo*

12 Ordföljden är i allmänhet subjekt – predikat – objekt. *Un autor scribe libros*. En författare skriver böcker. Eftersom alla romanska folk läser interlingua flytande om de inte stöter på för mycket avvikelser från egna språkvanor, sätter man även i interlingua personliga pronomen som objekt **före** presens, imperfekt, futurum och konditionalisformer av verbet. *Tu vide nostre amica*. *Tu la vide*. Du ser vår väninna, Du ser henne.

I frågor utan inledande **esque** sättes predikatet före subjektet, som i svenskan. *Vide tu nostre amica? Ser du vår väninna? Quando arriva le traino? När kommer tåget?*

Ordbildning

I. Prefix (förstavelser)

- ab-** från, bort- (**abs-** framför *c* och *t*, **a-** framför *v*): *abrupte* tvärt (avbruten); *abs·tinentia* avhållsamhet; *a·verter* bortvända.
- ad-** till, vid: *ad·vocato* tillkallad. *Ad-* assimileras oftast totalt till följ. konsonant, som alltså fördubblas: *at·traher* tilldraga, *al·luder* anspela.
- con-** 1. med, samman: *con·spiration* sammansvärjning; före *b* och *p* **com-**: *com·poner* sammanställa; före *l* **col-**: *col·laborar*; före *r* **cor-**: *cor·recte* helt rätt; före *h* och vokal **co-**, särskilt delaktighet, kamratskap: *co·hereditario* medarvinge, *co·idealista* meningsfrände.
2. förstärkande: *cor·roder* fräta sönder, rosta.
- de-** av, från, ned: *de·struer* förstöra, nedbryta.
- dis-** 1. motsats: *dis·harmonic* missljudande
2. isär: *dis·tribuer* sprida, utdela.
- ex-** ut /ur/: *ex·porto* utförsel; före tonande konsonant **e-**: *e·migrar* utvandra; före *f* **ef-**: *ef·flue·ntia* utflöde.
- extra-** utanför: *extra·terr·estre* utomjordisk.
- extro-** utåt: *extro·vertite* utåtvänd.
- in-** 1. motsats: *in·official* utanför ämbetet, *in·san* sjuklig.
2. i, in i: *in·vader* invadera.
- inter-** mellan: *inter·stellar* mellan stjärnorna.
- intra-** inuti, inom: *intra·cellul·ar*.
- intro-** in i, inåt: *intro·duction* inledning.
- mis-** fel: *mis·usar* missbruka.
- per-** genom, fullständigt: *per·forar* genomborra.
- post-** efter: *post·ludio* efterspel.
- pre-** före: *pre·historic* förhistorisk.
- pro-** fram: *pro·ducer* frambringa.
- re-** åter: *re·flecter* återkasta.
- retro-** tillbaka: *retro·gradar* dra sig tillbaka.
- sub-** under: *sub·marin* underhavs-.
- super-** över: *super·natur·al* övernaturlig.

II. Suffix (efterstavelser)

1. Avledning från ordstammen.

- abile** (**-ibile** vid verb på *-ir*, *-er*) 1. som kan ...-s: *formabile* formbar, *audibile* hörbar.
2. som är värd att ...-s: *honorabile* hedervärd.
- ada** 1. fortgående verksamhet: *cavalcada* ridande.
2. produkt: *limonada* fruktläskedryck.
3. serie, rad: *colonnada* pelargång.
- age** 1. samling: *foliage* bladverk (*folio* blad).
2. handling: *ancorage* ankring(s/avgift).
- al** allmän adjektivvändelse: *central*, *natural*; efter ord på *-l* användes varianten **-ar**:

regular, popular.

- alia** skräp, ordnad samling: *ferro* järn, *ferralia* järnskrot, *papiralia* pappersavfall.
- ano, -iano** 1. anhängare till: *lutherano*, 2. invånare: *italiano*.
- ar** direkt verbbildning: *telephonar, armar*.
- ari** hörande till: *legendari, revolutionari*.
- ario** 1. efter egenskap eller ämbete benämnd person: *bibliothecario, secretario*.
2. samling: *herbario* växtsamling, *vocabulario* ordbok; grekisk synonym **-theca**: *cartotheca, discotheca*.
- astr/o, -a** 1. ringaktning: *poetastro* versklåpare, *medicastro* kvacksalvare.
2. styv(son etc.): *filio, filiaastro*.
- ata** mängd: *bucca* mun, *buccata* (en) munfull.
- ato** stånd, ämbete: *consulato, celibato, professorato*.
- eria** affärslokal och -rörelse: *barberia* raxsalong, *lacteria* mejeri, äv. karaktärsdrag, -yttringar, *diaboleria* fanstyg.
- ero** en som arbetar med, särskilt yrkesmässigt: *instrumentero* instrumentmakare, *vitroero* glasmästare.
- esc** likhet: *gigante* jätte, *gigantesc* jättestor.
- ese** invånare i: *chin-ese*.
- essa** 1. tillstånd, pregnant egenskap: *politessa* hövlighet, *tristessa* tråkighet.
2. femininbildning: *baronessa, contessa, tigressa*.
- ett-** *diminutiv*: *opera* – *operetta*, *clarino* – *clarinetto*, *disco* – *dischetto*, *belle* vacker, *bellette* näpen, täck.
- ia** 1. tillstånd, förhållande: *felice-felicia* lycka.
2. med presens particip, egenskap: *tolerantia, differentia, existentia*.
- ia** betydelse som föregående, men mest i tekniska sammansättningar i förening med grekiska ordstammar, (vetenskaper och sjukdomar): *geologia, anatomia, epilepsia, diphtheria, pneumonia* jurisdiktion; *abbate* – *abbatia, monarcha* – *monarchia*.
- ic** som är sådan: *phantastic, electric, plastic* (mest på grekiska ord, sv. -isk).
- ide** *tim-ide* blyg, räddhågad.
- iera** behållare, plats för: *sucro* socker, *sucriera* sockerskål.
- iero** träd, bärande eller producerande: *amandola* mandel, *amandoliero* mandelträd.
- ificar** göra till: *rect-ificar* räta, rätta.
- il** adj.: *viril* manlig.
- in** härledande sig från: *femina* kvinna, *feminin* kvinnlig, *crystallin* av kristall.
- isar** göra till: *modernisar, pulverisar*; äv. tekniskt heandla: *galvanisar, electricisar*.
- ismo** riktning, tendens: *nationalismo, socialismo*.
- ista** 1. anhängare av en -ism: *socialista*. 2. utövare av något konstnärligt, tekniskt: *pianista, machinista*.
Även adjektivisk användning (sv. -istisk): *tendentias inflationista* inflationistiska tendenser.
- itate** 1. egenskap, -itet: *nationalitate, regularitate, qualitate, inflammabilitate, formalitate*. 2. synonym: *-itude*: *certe* säker, *certitude* säkerhet, *latitude, longitude*.
- mento** handling, vanl. av kortare varaktighet samt resultatet därav: *experimento, fundamento, lanceamento*.
- nde/o** som skall, bör ...s: *examinan-do*
- or** tillstånd: *rigor* stelhet.
- ose** rik på: *musculose, voluminose*.

2. Avledning från perfekt particip.

- ion** handlingen eller resultatet av att ...-a: *organisation, ventilation, construction, innovation.*
- ive** så verkande, som kan: *decorative, definitive, explosive, productive, tentative.*
- or** den/det som ...-r: *administrator, curator, auditor, separator, transformer.*
- ori** hörande till en handling eller dess utövare: *obligatori obligatorisk, transitori övergångs-.*
- orio** plats där man ...-r, eller människorna där: *laboratorio, sanatorio, auditorio.*
- ura** resultat, konkretiserad handling: *signatura, sculptura, scriptura.*

Provtext

Pro Interlingua

Le possibilitate de communication e comprehension inter le homines de nationes diverse es *desirable*.

Ergo: es desirable le introduction de un lingua auxiliar international.

Latino e linguas national es troppo difficile pro servir satisfactorimente como medios de communication inter le "homines in le strata". Recommendar le uso de iste idiomas o de *un* tal idioma non serea un solution democratic.

Le elevation a un position monopolisate de *un* lingua national in preferentia a omne alteres significarea un privilegio enorme (con consequentias cultural e economic) pro le nation cuje idioma es eligite. Isto non serea acceptate per le grande statos. Si on elige p.ex. anglese, le franceses, russos, germanos, hispanofonos, arabes etc. non tardarea presentar lor protestos. Conclusion: es besoniate un lingua *neutral*.

Latino classic es neutral, sed non solmente troppo difficile: in su vocabulario manca expressiones pro fenomenos moderne. Pro solver le problema, idealistas, sovente sin qualificationes linguistic, ha publicate circa septe centos projectos de linguas artificial. Le plus cognite es Esperanto (1887) con 50.000 personas organisate. In su vocabulario, in principio romanic, se trova un mixtura de parolas german, anglese e russo, e le 100 parolas le plus frequente es artificial e Esperanto non es legibile mesmo a polyglottos sin studio. Inter 100.000 e 200.000 solmente comprende un texto in Esperanto.

Finalmente *linguistas professional* se ha interessate in le problema e in 1951, post un quarto de un seculo de ricerca linguistic, ha publicate **Interlingua, que es un registration del vocabulario international de facto existente** como un hereditage *commun* non solmente del milliones de romanofonos, sed de tote le mundo cultivate. Publicationes medical e scientific ha comenciate utilizar Interlingua quasi immediatamente. Le lectores comprende le textos sin studio previe.

Benvenite como membro del Union Mundial pro Interlingua! (In Svedia SSI.)

De 2000 vanligaste interlingua-orden

Betoningen ligger i allmänhet på vokalen före sista konsonanten. På alla ord som inte följer denna huvudregel markeras betoningen med ett streck under den betonade vokalen. Ch uttalas vanligen [k]. När det uttalas med sje-ljud som i eng. *she* anges detta med [sh-]. J uttalas som begynnelse- och slutljudet i eng. *George*. När g uttalas så, anges detta med [dj].

A

a till, vid; att (+ inf.)

ab från, bort från

abandonar överge, lämna

abassar sänka

abbreviar förkorta

abonar se prenumerera

absente frånvarande

absolute absolut

absurde orimlig

abundante ymnig, riklig

accelerar påskynda

accender tända

accento betoning(stecken)

acceptar antaga, godtaga

accidente olyckshändelse

acompaniar åtfölja

de accordo överens

accostumar vänja

accrescer tillväxa, öka

accusar anklaga

acido syra

aciero stål

action handling

active verksam

acto (enstaka) handling

actual aktuell

acute skarp; akut

adaptar anpassa

adder lägga till

addormir se somna

adjunger ansluta

adjuta hjälp

admirar beundra

admitter tillåta, tillstå

admoner uppmana

adoptar anta; tillvälja

adorar tillbe

adresse adress

adulto vuxen (person)

advertir (för)varna

advocar tillkalla

aere luft

affaire angelägenhet

affamar svälta ut

affection tillgivenhet

affin släktskap gm gifte

affirmar bekräfta; påstå

ager (act-) handla

agitar uppröra

agradabile angenäm, trevlig

aggrandir förstora

agulia nål

al = **a** + **le** till + bestämd artikel

ala ving

alacre hurtig, ivrig

albergo pensionat; härbärge

alicun, alicun någon

alimento livsmedel

alque, alique något

allegre glad, munter

alora då (adv.)

alte hög (adj.)

altere annan

altitude höjd

in alto upp

amabile älskvärd

amar älska

amar (adj.) bitter

ambe/s/ båda, bägge

ambiente omgivning; miljö

ambir omge; gå runt (ngt.)

ambular vandra

amical vän(skap)lig

amico vän

amonta belopp

amor kärlek

amusar roa

ancian gammal; f.d.

ancora ännu

anello ring

angulo hörn(a)

anima själ

animal djur

anno år

annual årlig

annuncio annons,

tillkännagivande

anque [angke] också

ansa handtag; öra (på kopp)

ante före, framför

antea förut, innan

anterior främre

antique antik

anxie ängslig; angelägen

aperir öppna

aperte öppen

apparato apparat

apparer framträda; visa sig

appartamento lägenhet

appellar kalla, benämna

appender hänga (upp, på)

appertiner tillhöra

appetito aptit

appoio stöd

apportar hämta; bära fram

appreciar uppskatta

apprender lära sig

approbar gilla, godkänna

approchar [-sh-] närma

apte lämplig

apud bredvid

aqua vatten

arbore träd

arco båge

arder glöda

ardor glöd

area yta, område

argento silver

argilla lera

arma vapen

armeã armé

arrangiar [-dj-] anordna

arear anlända

arrivata ankomst

arte konst

articulo artikel

artificial konstgjord

ascender gå uppför/uppåt
ascoltar lyssna
asino åsna
assatis ganska
assecurar försäkra
assi så, sålunda
association (riks)förbund
atroce ohygglig, grym
attacco angrepp, anfall
attachar [-sh-] fästa vid
attender vänta på
attention uppmärksamhet
attentive uppmärksam
atterrar landa
attinger nå
attractive tilldragande
attraher dra till sig
audir höra
augmentar öka
aure öra
auro guld
auto(mobile) bil
autor författare
autoritate myndighet
auxiliar hjälp-; hjälpa
avantage [-dj-] fördel
avante framför
avantiar avancera
avar girig
ave fågel
aventura äventyr
avertes (avers-) vända bort
avion flygplan

B

aca bär (subst.)
bagage [-dj-] bagage
balancia våg; balans
balla boll
ballon ballong
banca bank
banco bänk
banda band
bandiera fana; flagga
baniar (se) bada
banio bad
barra stång
barriera hinder
base bas, grund
basic grundläggande
basio kyss

bassar sänka
basse låg; **a basso** ner; **in basso** /där/nere
baston stav; pinne
battalia strid; slag
batter slå
belle vacker
beltate skönhet
ben väl, bra
benque [benke] fastän
beneficio fördel, förmån
berillos glasögon
biber dricka
biberage [-dj-] dryck
bicyclo cykel
billet sedel; biljett
blanc vit
blasmo klander
blasphemar svära; häda
blau blå
bloco block
blonde blond
bobina spole
bomba bomb
bon god
bordo kant; (skepps)bord
botta stövel
bottilia flaska
bracio arm
branca gren; bransch
brave modig; rejäl
breve kort(fattad)
bricca tegelsten
brillar glänsa
brossa borste
brun brun
bucca mun
bullir koka, sjuda
bureau [byrå] kontor
burla skämt
button knapp (subst.)
butyro smör

C

cabana hydda
cader falla
cadita fall
calcar sparka; trampa
calcea strumpa
calceones underbyxor
calcetta socka

calcular beräkna
calefacer uppvärma
calefaction uppvärmning
calide varm
calma lugn (subst.)
calme lugn (adj.)
calor värme
cambio växling; byte
camera rum
camino skorsten; eldstad
camion lastbil
camisa skjorta; linne
campana (ring-,kyrk)klocka
campania landsbygd; kampanj
campo fält
can hund
candela stearinljus; tändstift
canto sång
capace kunnig; skicklig
capillos hår
capital huvud-
capitano kapten
capite huvud
cappello hatt
capturar fånga
car kår; dyr
carga last; laddning; uppgift
carne kött
carro kårra, vagn
carta kort (subst.)
carton kartong
casa hus
caso fall
cassa låda; kassa
casserola kastrull
cata varje, var och en
catena kedja
cautchuc gummi
cauda svans; kö
causa orsak; **a causa de** på grund av
causar förorsaka
cavallo häst
cave urholkad
cec blind
ceder ge vika
celar dölja, gömma
celebrar fira (högtid)
celebre berömd
celo himmel
cena kvällsmåltid

cento hundra	commatrage [-dj-] skvaller	/al/ contrario tvärtom
centro centrum	commercio handel	contribuer bidra
cercar söka	commun gemensam	contunder stöta till; blåmärka
certe säker, viss	communicar meddela	conveniente passande
certitude visshet	como hur; såsom	convenir passa; sammanträda
certo förvisso; säkerligen	companja sällskap; bolag	conversation samtal
cessar upphöra	companion kamrat	converter omvända
chance [sh-] chans	comparar jämföra	convincer övertyga; besegra
character karaktär	competer tävla	coperculo lock
charme [sh-] tjuskraft, charm	complete fullständig	coperir täcka
chassar [sh-] jaga	comportar se uppföra sig	copia kopia
chef [sh-] chef	composite sammansatt	corage [-dj-] mod
chimic kemisk	comprar köpa	coragiose [-dj-] modig
choc [sh-] chock; stöt	comprender förstå, begripa	corda rep; sträng
cifra siffror; chiffer	con (tillsammans) med	corde hjärta
cinctura bälte	conceder medge	corio läder
cinere aska	concentrar koncentrera	corpore kropp
cinquanta femtio	concernente angående	correcte riktig, rätt
cinque fem	concluder avsluta; dra slutsats	corriger rätta
circa cirka	condemnar fördöma	corte gård; hov
circulation trafik	condition villkor	cortese hövlig
circulo cirkel	conducer leda	cortina gardin
circum (runt) omkring	conducta uppförande	cosa sak
circumstantia omständighet	confessar erkänna, bekänna	costa kust
citade stad	confidentia förtroende	costar kosta
cive medborgare	confider anförtro, lita på	costo kostnad
clar klar; ljus	confortabile bekväm (stol)	costume vana
classe klass	conforto bekvämlighet	coton bomull
clauder (claus-) stänga	confunder förvirra	crear skapa
clave nyckel	conjectura gissning;	creatura varelse
clavo spik	connecter förbinda, förknippa	creder tro
cocker koka; baka; laga mat	conscie (de) medveten (om)	crema grädde
cocina kök	conscientia samvete;	crester växa
coclear sked	medvetande	crimine brott
cognoscentia kunskap	consentir samtycka	crito skrik
cognoscer känna	conservar bevara	croc krok
colla klistor	considerar betänka	cruce kors
collapso sammanbrott	consilio råd; styrelse	cruciar korsa
collar krage; klistra	consister bestå	crude rå
collection samling	consolar trösta	cruel grym
collider kollidera	constatar fastställa	cuje vars; vems
colliger samla	construer bygga	culmine kulmen
collina kulle	contar räkna; förtälja	culpa (synda)skuld
collo hals	contemplar betrakta	culpabile skyldig
color färg	contente nöjd, glad	cultello kniv
colpo slag	contento innehåll	cultivar odla
combinar kombinera	container innehålla	cumulo hög (subst.)
comenciamento början	continuar fortsätta	cupro koppar
comenciar börja	continue ihållande	cura vård, omsorg
comic komisk	conto räkning; berättelse	curiose nyfiken
commando kommando; order	contra mot	currente ström

curre löpa, springa
cursa lopp
curso kurs
curte kort
cute hud
curva kurva

D

dama dam
damno skada (subst.)
dansa dans
dar ge
data datum
de av, från; om (beträffande);
bildar genitiv
deber vara tvungen, böra, vara
skyldig
debile svag
debita skuld
decader förfalla
dece tio
decider avgöra; besluta
decime tionde
decision beslut
declarar förklara
defender försvara
defensa försvar
del = **de** + **le**
delicate utsökt, fin
deman i morgon
demanda krav; fråga
demandar fråga
demolir riva ner
dense tät
dente tand
deo gud
depende bero, avhänga
depost alltsedan
derecte rätt (adj.)
derecto rätt (subst.)
derider avhåna; skratta åt
descender gå nerför
describer beskriva
description beskrivning
desde alltsedan; ända från
deserto öken
designo teckning; utkast
desiro önskan
destino öde
destruer förstöra
detalio detalj

determinar bestämma
detestar avsky
detra bakom
devenir bli
dext(e)ra höger (subst.)
dext(e)re höger (adj.)
diabolo djävul
dicer säga
die dag
diferente olik
differentia skillnad
difficile svår
difficultate svårighet
digito finger
digne värdig
diminuer minska
dimitter avskeda
directe direkt
direction riktning; styrelse
diriger styra; rikt; dirigera
disagradabile obehaglig
disappunctar besvika
disco skiva
discoperir upptäcka
discoragiar [-dj-] avskräcka
discurso tal, föredrag
discuter diskutera
disembarassar (se) de frigöra
(sig) från
disgusto avsmak
disordine oordning
disparar försvinna
dispende spendera; slösa
disperger skingra
disponer ordna och ställa
disputa tvist, dispyt
distante avlägsen
distantia avstånd
distinguer urskilja; utmärka
disturbar störa
disvelloppar utveckla
divestir klä av
divertimento nöje
divider dela
divinar gissa
division delning
divorcio skilsmässa
doler göra ont, smärta
dolor smärta (subst.)
dolorose smärtsam
domestic hus-; hem-

dominica söndag
domo hus
dono gåva
dormir sova
dorso rygg
drappo tyg
droga drog
dubita tvivel
dulce söt, ljuv
dunque alltså
duo två
dupar lura
dupl(ic)e dubbel
dur hård
durante under (om tid)
durar vara (t ex länge)

E

e och
e ... e både ... och
ebrie berusad
ecce Se där!
ecclesia kyrka
edificio byggnad
editar utge
educar uppfostra, utbilda
effective verksam, verklig
in effecto i själva verket
effortio ansträngning
electric elektrisk
elemento (grund)beståndsdel
elevar lyfta
eliger (elect-) välja
embarassar genera
emover (emot-) röra
emplear använda; anställa
empleo användning; anställning
energia energi
enoio föregelse; leda
enoiose föreglig
enorme enorm, oerhörd
entrar inträda; gå in i
entrada inträde, entré
epoca epok
equal lik(a), jämlik
equipa lag (av personer)
erecte upprätt
errar missta sig; irra
error misstag; fel
es är
escappar undkomma

-esime bildar ordningstal
espaventar skrämma
esque [eske] inleder ja/nej-
frågor
essay försök; essä
esser att vara
esse/ra kommer att vara
esse/ra skulle vara
esse/ra var (imperf. av vara)
essite varit
essugar torka av
est öst
estate sommar
establi upprätta, inrätta
estranie underlig
estranier utländsk
etage [-dj-] våning(splan)
etate ålder
eterne evig
etiam också, även
eveliar väcka
evenir hända
evento händelse
evidente tydlig
evitar undvika
ex ut, ur
exaggerar överdriva
examinar undersöka
examine examen
excambio utbyte
excavar utgräva
excellente utmärkt
excepte med undantag av
exercer utöva
excitar upphetsa
excusa ursäkt
exemplo exempel
exequer utföra
exercitar öva
exercitio övning
exhaurir uttömma
exhaustion utmattning
exiger kräva
exister existera
exito utgång
exopero strejk
expectar (för)vänta sig
expedir expediera
experientia erfarenhet
explicar förklara, utreda
exploder explodera

expression uttryck
exprimer uttrycka
extender utsträcka
extension utsträckning
exterior yttre
extinguer (extinct-) utsläcka
extra utanför; extra-
extreme ytterst

F

fabrica fabrik
facier göra
facie ansikte
facile lätt
facto faktum
faller misslyckas
false falsk
falta fel, brist
fama rykte
fame hunger, svält
familia familj
familiar välbekant
farina mjöl
fatiga trötthet
fatigate trött
favor favör; gynnande
favorabile gynnsam
favorir gynna, favorisera
favorite favorit- (adj.)
fedo ful
felice lycklig
felicitate lycka
femina kvinna
fenestra fönster
fen hö
fer stolt
ferma lantgård
fermero lantbrukare
feroce vild
ferro järn
ferrovia järnväg
fide tro
fidel trofast, trogen
fider anförtra
figura figur
filia dotter
filio son
filo tråd
fin slut; ändamål; **a fin de**
(**que**) för att
final slutlig

finder (fiss-) klyva
finir sluta
firma firma
firme fast
fissura klyfta; springa
fixe fast
flamma låga
flecha [-sh-] pil
flecter böja
flor blomma
flottar (ligga och) flyta
fluer flyta, flöda
fluvio flod
focar hem; härd
foco eld
foder (foss-) gräva
folio blad, löv
folle galen
fonte källa
foramine hål, öppning
forar borra
foras utanför; ut!
foreste skog
forma form
fornir förse
foran kanske
fortalessa fästning
forte stark
fortia styrka
fortiar tvinga
fortuna tur
fossa grop
fraccassar slå sönder
fractura brott (ngt brutet)
franger (fract-) bryta
frappar slå
fratre broder
fraude bedrägeri
frequente ofta förekommande
frese frisk, färsk, fräsch
fricar gnida, gnugga
frigido kyla
frir steka, fritera
fronte panna; front
frontiera gräns
fructo frukt
fruer (**de**) njuta (av)
frumento vete
fugir fly
fugita flykt
fulgure blix

fuligine sot
fulmine blixtn
fumo rök
funder (fus-) smälta; gjuta
fundo botten, (bak)grund
fur tjuv
furchetta gaffel
furiose rasande
fusil gevär
futur framtida
futuro framtid, futurum

G

gallo tupp
gamba ben (att gå med)
gambon skinka
ganio vinst
gauder (de) glädja sig åt
gaudio glädje
gelar frysa (till is)
gena kind
general allmän; general; in
 general i allmänhet
genere art, slag; genus
generose frikostig
genjculo knä
genitor förfader, förälder
gente folk
genuin äkta
girar gå runt
glacie is
glissar glida, halka
gloria ära, härlighet
glutir svälja ner; sluka
gonna kjol
governamento regering
governar styra
grado steg, grad
gradual stegvis, gradvis
gramma gram
gran- släktskap i andra led;
 granpatre farfar, morfar
grande stor
grandor storlek, storhet
grano korn
grasse fet
grate tacksam
gratia nåd; grace
gratias tack
gratitude tacksamhet
gratuite gratis

grave viktig
gris grå
grossier grov, ofin
gruppo grupp
quanto vante, handske
guarda vakt
guastar ödsla bort; förstöra
guerra krig
guida ledare, guide
guidar (väg)leda
gumma gummi
gusto smak
gutta droppe
guttire hals (strupe)

H

ha har; **il ha** det finns
haber att ha
habera kommer att ha
habeva hade
habile skicklig, duktig
habite haft
habitar bo
habito kostym, dräkt
hacha [-sh-] yxa
halito andedräkt
haltar stanna, stoppa
hasardo slump, risk
haste hast
hastive hastig
herba ört, gräs
hereditar ärva
heri igår
herge hjälte
hesitar tveka
hiberno vinter
hic här
hodie idag
hōmine människa, man
honeste hederlig, ärlig
honor heder
honorabile hedervärd
hora timma; **de bon hora**
 tidigt
horologio klocka, ur
horribile förskräcklig
horror förskräcklighet
hospital sjukhus
hospite värd
human mänsklig
humano människa

humero skuldra
humide fuktig
humile ödmjuk
humor humor; humor
humorose humoristisk

I

ibi där
idea idé
ideal idealisk, ideell; ideal
ignorar inte känna till
il det (opers pron); **il ha** det
 finns
illa hon
illas de (om kvinnor)
ille han; den (de) där
illes de
illo den, det
illos de (om saker)
imagine bild
imaginar föreställa sig
imaginari inbillad
imagination fantasi
imbraciar omfamna
imitar härma, efterlikna
immediate omedelbar
immense omätlig; oerhörd
immerger neddoppa; dyka
immobile orörlig; fastighet
immunde smutsig
impatiente otålig
impedir hindra
imperio imperium, välde
imponer imponera, ålägga
importante viktig
importantia vikt; betydelse
importar vara viktig;
 importera
impossibile omöjlig
impression intryck; tryck
imprimer trycka
in(-) i, in i
in- o- (motsats)
incendio eldsvåda
incidente händelse
incitar egga, sporra
inclination böjelse; lust
includer innesluta, innefatta
incognite okänd
incontro möte
incoragiar [-dj-] uppmuntra

indicar utvisa
industria industri
industrial industriell
industriose arbetsam
infante barn
infantia barndom
infectar smitta
infectiose smittosam
inferior underlägsen
inferno helvete
infinite oändlig
infirmiera sjuksköterska
inflar uppblåsa
influentia inflytande
informar upplysa
infra nedanför
ingagiar [-dj-] engagera
ingeniero ingenjör
inhibir hämma
inimico fiende
initio början
injuria skada
innocente oskyldig
inquesta förhör; undersökning
inquieta orolig
inscriber skriva in
insecto insekt
inseniar undervisa
insimul tillsammans
insister envisas
installar installera
instruction undervisning
instrumento verktyg;
instrument
insula ö
intelligente intelligent
intender avse, ämna
intention avsikt
inter mellan, bland
interesse intresse
interior inre; interiör
interne inre, invärtes
interpreter företa sig
interprete tolk
interpresa företag
interrar begrava
interrumper avbryta
intertainmento underhållning
intestino tarm
intoxicar förgifta; berusa
intra inom, innanför

introducer inleda, införa
inundar översvämma
inveloppe kuvert
invenito inkomst
inventar uppfinna
invention uppfinning
invidia avund
invjo sändning; försändelse
invitar inbjuda
io jag
ipse själv
ir åka, gå
ira vrede
iste den (det, de) här
isto detta

J

jacer ligga
jachetta kavaj, jacka
jalne gul
jam redan
jardin trädgård
jectar kasta
jelose svartsjuk
jelosia svartsjuka
jentar äta frukost
joco lek, spel
joculo leksak
joiel juvel
jornal tidning
jovedi torsdag
judicar (be)döma
judice domare
junete förenad, med-, tills.
junctura fog, föreningspunkt
junger förena, sammanfoga
jurar svära (ed)
jure lag och rätt
juste rätt(vis), riktig
justitia rättvisa
justo riktigt; just
juvene ung
juventute ungdom
juxta bredvid, intill

K

kilo- (prefix) tusen
kilogramma, **kilometro**

L

la henne; där

las dem (kvinnl.)
labio läpp
labor arbete
lacerar sönderslita
lacrima tår
lacte mjölk
lamina knivblad; tunn skiva
lana ull
lancear lansera, framkasta
large bred
largor bredd
lassar låta, lämna
latere sida
laton mässing
latta plåt; plåtburk
laude beröm
lavar tvätta
laxe slapp
le best.art.; honom
les dem
lection lektion
lecto säng
lectura (före)läsning
lege lag
leger läsa
legier [ledjer] lätt(sam)
legitime laglig
legumine grönsak
lente långsam
levar lyfta, höja; **levar** se stiga
upp
leve lätt (ej tung); vänster
liberal frihetlig, frisinnad
liberar befria
libere fri
libro bok
licite tillåten
ligamine band
ligar binda
ligno trä
limine tröskel
limite gräns
linea linje, rad
lingua språk; tunga
liquide i flytande form
liquido vätska
lisie jämn, slät
litore kust
littera, **lettera** brev
littera bokstav
livrar leverera

lo den, det (objektsform)
los dem (om saker)
locar placera; hyra
loco plats
longe lång; länge
longitude längd
lontan avlägsen
lor deras
lucta kamp
lucto sorg
lumine ljus (subst.)
luna måne
lunedj måndag
luxo lyx
luxuose lyxig, luxuös

M

ma = sed men, utan
macellero slaktare
machina maskin
macula fläck
magazin tidskrift; varuhus
magne storslagen
magre mager
major större, betydelsefull
mal dålig
malade sjuk
maladja sjukdom
malgrado trots (prep.)
malitiose ondskefull, elak
manco brist, saknad
mandar sända
manear handskas med
mangiar [-dj-] äta
maniera sätt
mano hand
mantello rock, kappa
mantener påstå; hålla i skick
mar hav
marca märke
marcer vissna
marchar [-sh-] gå till fots
marin havs- (adj.)
maritage [-dj-] äktenskap
maritar se gifta sig
marita maka
marito make
marmita gryta
martedj tisdag
martello hammare
mascule, masculin manlig

materia ämne, materia
matino morgon
matre moder
matur mogen
maxime, maximal störst
me mig
media genomsnitt, medeltal
medicamento läkemedel
medicina medicin, läkekonst
medico läkare
medie halv; mitt-
medietate hälft, halva
medio medel; mitt; medium
melio bättre (adv.)
melior bättre (adj.)
membro medlem, lem
memorar minnas
memoria minne
menacia hot
mense månad
mente sinne, själ
mention omnämnande
mentir ljuga
mentita lögn
meraviliose underbar
mercato marknad
merce vara
mercuridj onsdag
meridie middag
merito förtjänst, merit
mesme samma, själv
mesmo till och med
message [-dj-] budskap
mestiero yrke
mesura mått; åtgärd
mi min (mitt, mina)
mie d:o utan subst. efter
militar militär
mille tusen
mina gruva
minime, minimal minst
minimo minimum
ministro minister
minor mindre (adj.)
minus mindre (adv.)
minuta minut
minutiose noggrann
miscer (mixt-) blanda
mitter sätta, ställa, lägga
mixtura blandning
mobile rörlig; möbel

mobiles möbler
moda mode
modeste blygsam
modo sätt
molestar antasta, besvärå
molino kvarn, mölla
molle mjuk
momento ögonblick
moneta pengar
monstrar visa
montania berg
montar bestiga, gå uppför
morder bita
morir dö
morsura bett
morte död
mover (mot-) röra sig
movimento rörelse
multe mycken, många
multiplicar mångfaldiga
multitude mängd
multo mycket
munde ren
mundo värld
murmure mummel
muro vägg
musca fluga
musculo muskel
musica musik
mute stum
mutilar stympa
mutual ömsesidig
mysteriose mystisk

N

nam ty
narrar berätta
nascentia födelse
nascer födas
naso näsa
natal födelse-; jul
natar simma
nativo infödd
natura natur
nave skepp
navigar färdas till sjöss
nebula dimma
necar dränka
necessari nödvändig
necessitate nödvändighet
necun ingen

negar neka
negliger försumma
negotio handel; förhandling
nemo ingen
nervo nerv
nette ren, prydlig
ni ... ni varken ... eller
nido näste, bo
nigre svart
nihil ingenting
nive snö
nivello nivå
no nej
nobile ädel, nobel
nocer skada
nocte natt
nodo knut (på rep)
nōmine namn
non inte
nonne eller hur?
nos vi, oss
nostrē vår (vårt, våra)
nota anmärkning; not
notar lägga märke till
notitia notis
nova nyhet
novanta nittio
nove ny
novem nio
nube moln
nuce nöt
nucleo kärna
nude naken
nulle ingen (inget, inga)
numerar numrera
numero nummer; antal
numerosē talrik
nunc nu
nunquam aldrig
nutrir ge näring

O

o eller
o ... o antingen ... eller
obediente lydig
obedir lyda
objectar motsätta sig
objecto föremål; objekt
oblido glömska
obra arbete, verk
obrero arbetare

obscur mörk
obtener erhålla
occasion tillfälle
occider döda
occupar sysselsätta; uppta
occupation sysselsättning
occurrer hända
octanta åttio
octave åttonde
octo åtta
oculo öga
odio hat
odor doft
offender skymfa
offensa skymf
offerer erbjuda
offerta erbjudande
officiero officer
officio ämbete; kontor
oleo olja
olfacer lukta
olim en gång, fordom
omne all (allt, alla)
omnes alla
on man (obest. pron.)
oncle farbror, morbror
opponer motsätta
opposite motsatt
optime bäst
ora nu
orange [-dj-] apelsin, orange
ordinari vanlig
ordine ordning
organisar organisera
organo organ; orgel
orgolio stolthet
origine ursprung
osar våga
oscitar gäspa
osso ben (skelettet)
ovo ägg
oxygeno syre

P

pacco, pacchetto paket
pace fred, frid
paga betalning
pagar betala
pagina sida
pais land
paisage [-dj-] landskap
pala spade
palide blek
palo påle
palpar känna på
pan bröd
pannello tygstycke; näsduk
pantalones byxor
papiro papper
par par
parcar parkera
parco park; parkering
pardono förlåtelse
parente förälder
parer tyckas, synas, visa sig
parlar tala
parola ord
parte del
particular särskild; just denna
partir avresa; avskilja
partita avresa; (varu)parti, party
partito (pol.) parti
parve liten
passage [-dj-] passage; passus; resa
passagero [-dj-] passagerare
passaporto pass
passar gå förbi; tillbringa
passato förfluten tid
passo steg
patiente tålig; patient
patientia tålmod
patre fader
pauc(o) = poc(o) lite, föga
pausa paus
pavor fruktan, rädsla
peccar synda
pecia stycke; pjäs
pectine kam
pectore bröst
pede fot
pejo sämre (adv.)
pejor sämre (adj.)
pelle skinn
pena smärta; straff; besvär; a
pena knappast
pender hänga
penetrar genomtränga
penose smärtsam
pensar tänka
pensata tanke

per genom; av (vid passiv)	policiero polis(man)	presto snabbt
perder förlora	polir putsa	preter förbi
perdita förlust	politica politik	pretexto förevändning
perfecte fullkomlig	polo pol	prevenir förekomma, förebygga
periculo fara, farlighet	pomo äpple	previe föregående, tidigare
período period	poner (posit-) sätta, ställa, lägga	primavera vår (årstiden)
permitter tillåta	ponte bro	prime första
persona person	popular populär; folklig	principal huvudsaklig
personal personlig; personal	population befolkning	prisa tag; elurtag
persuader övertala	populo folk, nation	prision fängelse
persuasion övertalning	porta dörr	pro för (äv. fram, i st.f.)
pertiner tillhöra	portar bära, föra	probabile sannolik
pesante tung	portion (an)del	probar försöka
pesar väga; vara tung	porto hamn	producer framställa
peso vikt	posseder äga	producto produkt
pessime sämst	possession besittning; ägande	profession yrke
peter be (anhålla)	possibile möjlig	profito vinst, förtjänst
petra sten	post efter, bakom	profunde djup
phrase fras, sats	posta post	progreder framskrida
piccar sticka	postar posta	progreso framsteg
pictura målning	postea efteråt; sedan	prohibir förbjuda
pigre lat	posterior bakre	promissa löfte
pillar stapla; pelare	postmeridie eftermiddag	promitter lova
pinger (pict-) måla	posto plats (äv. anställn.)	pronunciar uttala
pira päron	postponer uppskjuta	proponer framlägga; föreslå
pisce fisk	potentia förmåga; makt	proprie egen
pista (tävlings)spår	poter kunna	proprietary egendom
placer behaga, tilltala; Place verter! V. g. vänd!	povre fattig; stackars	proque varför; därför att
placia plats	practica praktik; övning	protection skydd
plagia [-dj-] badstrand	practicar utöva	protective skyddande
plan jämn, plan	precar bedja	proteger skydda
planar jämna; planera	prece bön	protesto protest
planca bräda; hylla	preceder föregå	prova bevis
planger klaga	precio pris (på vara)	provar bevisa
plastico plast	preciose dyrbar	proverbio ordspråk
platte platt, flat	precipitose tvärbrant	providet förse
platto tallrik; maträtt	preferer föredra	provocar framkalla; provocera
plen full	premer (press-) trycka	proxime nära (adj.)
plorar gråta	premio pris (belöning)	prudente förståndig; försiktig
pluma fjäder	prender ta	public offentlig
plumbo bly	preparar förbereda	puera flicka
plural flertal	presente närvarande	puero pojke
plure flera	presentia närvaro	pugno knytnäve
plus mera (komparativ); le plus mest (superlativ); in plus dessutom	preservar bevara	pulsar stöta; pulsera
pulver regn	presidente ordförande	pulvere damm; puder; pulver
pluvia regn	pressa press (tidn.); brådska	pumpa pump
pneu (gummi)däck	presso hos, nära	puncta (vass) spets
policia polis(kår)	prestar låna ut; facet se prestar låna av	puncto punkt; poäng
	preste färdig	punger att sticka
		punir straffa

pupa docka
pur ren (adj.)
puteo brunn
putrer ruttna

Q

quaderno häfte
quadrate fyrkantig
quadrato kvadrat
quadro ram
qual hurdan; vad för slags; **le qual(es)** vilken, (vilka)
qualcosa någonting
qualcunque hurdan än
qualitate egenskap
quando när
quandocunque närsomhelst
quante hur mycket, hur många
quantitate mängd
quanto hur mycket
quaranta fyrtio
quarte fjärde
quasi nästan; som om
que att; vad; som; vilken?
quecunque vadsomhelst
querela bråk; gräl
question fråga
qui vem; som (ss.subj. om levande varelser)
quiete lugn
quinte femte
quitar lämna, överge
quotidian varjedags-; daglig
quotisation (medlems)avgift

R

rabie raseri
racia ras
radice rot
radio radio; stråle; radie
rango rad; rang
rapide snabb
rar sällsynt
rasar se raka sig
rata mått(stock); beräkning
ration förnuft; **haber ration** ha rätt
rationar resonera
re om, angående
recente nylig
reciper få

recognition igenkännande
recognoscer känna igen
recompensa belöning
recordar notera; minnas
recte rak, rät
rectificar rätta ut
refusa vägran
regal kunglig
regalar bjuda på
regalo ”verklig fest”
rege kung
reger styra, regera
regina drottning
registrar förteckna; inspela
regno rike
regratiar tacka
regrettar beklaga
reguardo blick
regula regel
regular regelbunden
relation förhållande
relative förbindande
remaner förbli
remar ro (med åror)
remarca anmärkning
remarcar lägga märke till
remedio botemedel
rememorar se erinra sig
remover flytta (undan)
render göra (till); återge
renta privat förmögenhet
renunciar avstå
repasto måltid
reper krypa, kräla
repeter upprepa, repetera
reporto rapport
reposito vila
representar representera
reprimendar förebrå
republica republik
resider bo
resorto (resår)fjärder
respecto hänsyn, respekt
respectuose respektfull
responder svara
responsa svar
responsabile ansvarig
restar återstå, stanna
restaurante restaurang
resto återstod
resultar resultera

resultato resultat
retardo försening
rete nät
retener behålla
retorno återvändande; retur
retro tillbaka
ric rik
ricchezza rikedom
rider skrattra
rigide stel
risco risk
riso skratt
riviera flod, å
rivo bäck
roba klänning
robar råna, stjäla
rocca klippa
rolar rulla
ronde rund
rosa ros
rota hjul
rubie röd
rude rå, ohyfsad
ruina ruin
ruito buller, oväsen
rumper bryta
ruptura (av)brott

S

sabbato lördag
sablo sand
sacco säck
sacrificar offra
sage [-dj-] vis
saion årstid
sal salt
sala sal
salon salong
salto hopp, språng
salute hälsning; "hej"
salvage [-dj-] vild
salvar rädda
salvo utom
san frisk
sancte helig
sanguine blod
sanitate hälsa, sundhet
saper veta
sapon tvål
sapor smak
sasir gripa

satisfacer tillfredsställa
satisfaction tillfredsställelse
satisfactori tillfredsställande
scala trappa
scalia skal, fjäll
scarpa sko
scena scen
scientia vetenskap
scientific vetenskaplig
scientista vetenskapsman
schola skola
scopa sopborste
scopo syfte, mål
scriber skriva
scriptorio skrivbord
scriptura skrift
scuto sköld
se sig
secale råg
secar (sect-) skära
secrete hemlig
secreto hemlighet
seculo århundrade
secunda sekund
secunde andra
secundo enligt
secur säker
sed men, utan
sede sittplats
seder sitta
sedia stol
seliger (select-) utvälja
semblar synas, tyckas
semi- (prefix) halv
semine frö, säd
sempre alltid
senior herre, herr
seniora fru
seniorreta fröken
sensate förnuftig
sensibile känslig
senso sinne; mening; omdöme
sentiero stig
sentimento känsla
sentir känna
separar skilja (åt)
septanta sjuttio
septe sju
septime sjunde
sequente följande
sequer följa

sera = **essera** kommer att vara
serga = **esserga** skulle vara
seriose allvarlig
serra såg
serramento låsning
serrar såga; låsa
serratura lås
serreteria sågverk
servicio tjänst, service
servir tjäna
session sammanträde
seta silke, siden
sete törst
sever sträng
sex sex (6)
sexanta sextio
sexo kön
sexe sjätte
si om, ifall; ja
sia ... sia vara sig ... eller
sjibilo vissling; väsning
sic torr
siccar torra
signar underteckna
significantia betydelse
significar betyda
signo tecken
silente tyst
silentio tystnad
silva skog
simia apa
simile lik, liknande
simple enkel
simular låtsas
sin utan (prep.)
si-nominate så kallad
sincer uppriktig
singular en enda; unik; ental
sjtula hink
skleto skelett
societate sällskap; samhälle
socio partner
sojorno vistelse
sol ensam; sol
solemne högtidlig
soler bruka; ha för vana
solide fast, solid
solitude ensamhet
solo endast
solution lösning
somno sömn

somnolente sömning
sonar ljuda, låta; spela på
sonio dröm
sono ljud
sonor syster
sorta sort, slag
sorte öde
sortir gå ut
sovente ofta
sparniar spara
spatio rymd; utrymme
specie art (botan.); krydda
spectaculo skådespel
spectar titta på
speculo spegel
spero (för)hopp(ning)
spina ryggrad; tagg
spinula knappnål
spirar andas
spirito ande
spisse tjock
sportive sportlig; sport-
stagno damm (stillastående
vatten)
stampar stämpla
stanno tenn
star stå
stato tillstånd; stat
statura kroppsbyggnad
stella stjärna
stilo stil
stilo (de graphite)
blyertspenna
stomacho mage, magsäck
stoppar stoppa
strata gata
strato skikt
strepito oväsen, buller
stricte trång; sträng
studer, studiar studera
studio studium; studio
stupide dum
su hans, hennes; sin, sitt, sina
sub under
subite plötslig
subito plötsligt
subjecto ämne; undersåte;
subjekt
sublevar lyfta, ta upp
submitter underställa
succeder lyckas

successo framgång
succo saft
succussa skakning
succuter skaka
sucro socker
sud söder, syd
su hans, hennes etc.
sue hans, hennes etc. utan subst.
suer (sut-) sy
sufficer räcka till
sufflo viskning; vindfläkt
suffocar kväva(s)
suffrer lida
suger suga
suggestion förslag
super över
superar komma över
superficie yta
superior överlägsen
supponer förmoda
supportar understödja; försörja
supposition antagande
supprimer undertrycka
supra ovan(för), över
supreme överst, högst
surde dövd, dov
surprender överraska
surprisa överraskning; förvåning
surrider le
surriso leende
suspiro suck
sustener understödja, underhålla
susurro surr, viskning
syn-, sym- (prefix) med, sam-

T

tabaco tobak
tabula bord; bräda; (svart) tavla
tacer tiga
tal sådan
taliar skära till
talón häl, klack; talong
támen likväl
tante så mycket, så många
tanto så mycket; **quanto** ...
tanto ju ... desto

tapete matta
tapete de papiro tapet
tardar dröja
tarde sen
tardive långsam, senfärdig
tasca ficka; väska
taxa skatt; taxa
te dig
tecto tak
tela tyg, väv
tempesta oväder
tempore tid; väder
tenace ihärdig
tender sträcka ut; tendera
tener hålla
tenere öm, späd
tentar fresta
tentativa försök
tenué tunn
terra jord
terreno mark, terräng
terror förskräcka
terribile förskräcklig
terror skräck
tertie tredje
teste vittne
testimonio vittnesmål
texer väva
texto vävnad
texto text
the te
timbro frimärke
timer frukta; vara rädd
tímide rädd
timor rädsla
tinta bläck
tírar dra; skjuta
título titel
tocco beröring
tolerar tåla, tolerera
tonar åska
tonder (tons-) klippa
tonitro åska
tonna ton (1000 kg)
tono ton (musik)
tornar vända; svarva
torno tur; vändning; svarva
torquer vrida
torta tårta, bakelse
/haber/ torto /ha/ fel
tosto snart

total hel-; summa
tote all, hel
totevía i alla fall; likväl
toto allt
tour (rund)tur
toxico gift
trabe bjälke
tracia spår
tractar behandla
traducer översätta
traher (tract-) dra
trainar träna; släpa
traino tåg
trair förråda
trans tvärs över; på andra sidan

transmitter översända
transmission överföring
transparente genomskinlig
transversar gå tvärsöver
a transverso de tvärs igenom
trappa fälla
travalio arbete
tremer darra
trenta trettio
tres tre
triste ledsen; ledsam
trítico vete
troupe alltför (många + subst.)
troppo alltför
trovar finna
tu du; din (ditt, dina)
tubo rör
túbere knöl
tue din etc. (utan subst. efter)
tumba grav
tumer svullna
tunc då
turba folkmassa
turre torn
tusse hosta (subst.)
tussir hosta

U

ubi var (någonstans); där som
ubicunque varsomhelst
ubique överallt
ulle någon (något, några)
ulterior ytterligare
últime sist
ultra bortom

umbra skugga (subst.)
un en, ett
unda våg, bölja
uniforme ensartad; uniform
union förening
unir förena
unitate enighet
universitate universitet
unquam någonsin
urgente brådskande
uso användning
usque tills
usual vanlig, bruklig
utensile verktyg
utile nyttig
utilisar utnyttja
uva druva

V

va går; +inf.: ämnar, skall inom kort
vacantia/s/ semester
vacca ko
vacue tom
vader gå, åka
vagar vandra omkring
valer vara värd
valide giltig; kry
valle dal
valor värde
valvula ventil; (hjärt)klaff
van fåfång
vapor ånga
varie varierande, olika
varietate omväxling; olikhet
vaso kärl; vas
vaste vidsträckt
vegetal grönsak; växt-
vehiculo fordon

vela segel
velo slöja; gomsegel
velocitate hastighet
vena blodåder, ven
vender sälja
vendita försäljning
veneno gift
vengiar [-dj-] hämna(s)
venir komma
vento vind
ventre buk
ver sann
verde grön
verdura grönska; grönsaker
vergonia skam
verificar verifiera
verisimile sannolik
veritate sanning
verme mask (zool.)
verso (i riktning) mot; vers
verter (vers-) vända
vespere kväll
vestimentos kläder
vestir (se) klä sig
vetere gammal
vetule gammal
vexar förarga
via väg; via
viage [-dj-] resa (subst.)
viagiar [-dj-] resa
vice gång; i stället för
vicino granne
victima offer
victoria seger
vider (vis-) se
vidua änka
vigilar vaka, vakta
vil billig, värdelös; usel
village [-dj-] by

vincer (vict-) segra
vino vin
vinti tjugo
violente våldsam
virga spö, käpp
virtute dygd
visar sikta
vjsita besök
vista anblick; syn
viste que med hänsyn till att
vita liv
vite skruv
vitro glas
vive levande
viver leva
vocal röst-; vokal
vocation kallelse, yrke
voce röst
volar flyga
volante ratt
voler vilja
volo flygning, flykt
voluntate vilja (subst.)
volver rulla
vos Ni, Er, ni, er
vostre Er, er (poss. pron.)
voto röst (i val)
vulgar vulgär
vulnere sår

W

west väst, väster

Z

zelo nit, iver
zelose nitisk, ivrig
zero noll(a)

INTERLINGUA

INSTRUMENTO MODERNE DE COMMUNICATION INTERNATIONAL

INTERLINGUA är det internationella ordförrådet sammanställt av språkvetenskapsmän och systematiskt utnyttjat som mellanfolkligt hjälpspråk.

INTERLINGUA förstås i varierande utsträckning nästan utan förstudier av spansk-, italiensk- och portugisisktalande (eftersom dessa språk är avkomlingar till latinet, den främsta källan till de moderna internationella lånorden).

INTERLINGUA i facktexter förstås också av bildade engelsk- och fransktalande och därmed av de flesta av världens vetenskapsmän.

INTERLINGUA har därför redan kunnat utnyttjas i vetenskapliga publikationer, främst medicinska.

INTERLINGUA kan för aktivt bruk inläras så att man behärskar det på bråkdelen av den tid som krävs för att hjälpligt lära sig ett enda annat främmande språk. FN har 6, UNESCO 8 och EG 9 off. språk, vilket är tungrott och oerhört dyrbart. Förr eller senare måste man enas om ett neutralt lättlärt samarbetspråk.

INTERLINGUA, publicerat 1951, ger Dig den gemensamma internationella ordskatten i oförvanskat skick och har därmed ett språkligt bildningsvärde jämfäst med latinets. Afrikanska och asiatiska folk får genom interlingua nyckeln till västerlandets teknologiska och vetenskapliga litteratur på lättast tänkbara sätt.

INTERLINGUA skall ej förväxlas med esperanto, som sedan 1887 kämpat hårt men vunnit föga på grund av sin psykologiskt stötande konstgjordhet.

VARFÖR LÄRA SIG INTERLINGUA?

Du ökar Din förståelse för de främmande lånorden i svenskan och Ditt förråd av ovanligare ord i engelska, franska o.s.v. Du kan "gissningsläsa" spanska och italienska tidningar. Du bidrar till att vi en gång får ett neutralt språk för förståelse mellan jordens folk.

SVENSKA SÄLLSKAPET FÖR INTERLINGUA

www.interlingua.nu – e-post: secretario@interlingua.nu

Upplysningar gratis. Medlemsavgift inkl. tidskrift 200 kr/år. För medl. under 25 år 100 kr/år. Familjemedl. utan tidskrift 25 kr.